

Jarosław Zieliński, Sekretarz Stanu Ministerstwo Spraw
Wewnętrznych i Administracji 02-591 Warszawa ul.
Stefana Batorego 5

Warszawa, 2017-01-05

KANCELARIA PREZESA RADY MINISTRÓW
KANCELARIA SEJMU

BMP-0713-5-128/2016

Odpowiedź na interpelację nr 8534

**Odpowiedź Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji na interpelację nr 8534 Posła na Sejm
RP Pana Adama Andruszkiewicza**

W załączeniu uprzejmie przesyłam odpowiedź Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji na interpelację numer 8534 Posła na Sejm RP Pana Adama Andruszkiewicza w sprawie nakładania mandatów karnych na obywateli.

Załączniki:

1. ODP. NA INT NR 8534.DOC

Dokument został podpisany, aby go zweryfikować należy użyć
oprogramowania do weryfikacji podpisu Data złożenia podpisu:

2017-01-19T10:44:54Z

Podpis elektroniczny

Pan

Marek Kuchciński

Marszałek Sejmu RP

Szanowny Panie Marszałku,

w odpowiedzi na interpelację numer 8534 Posła na Sejm RP Pana Adama Andruszkiewicza w sprawie *nakładania mandatów karnych na obywateli* uprzejmie przedstawiam, co następuje.

Na wstępie pragnę wyjaśnić, że w art. 1 ustawy z dnia 6 kwietnia 1990 r. o *Policji* (t.j.: Dz. U. z 2016 r., poz. 1782 z późn. zm.) zostały określone podstawowe zadania Policji, którymi są m.in.: ochrona życia i zdrowia ludzi oraz mienia przed bezprawnymi zamachami naruszającymi te dobra (art. 1 ust. 2 pkt 1), a także wykrywanie przestępstw i wykroczeń oraz ściganie ich sprawców (art. 1 ust. 2 pkt 4). Natomiast kwestie związane z postępowaniem w sytuacji ujawnienia wykroczenia regulują przepisy ustawy z dnia 24 sierpnia 2001 r. *Kodeks postępowania w sprawach o wykroczenia* (t.j.: Dz. U. z 2016 r., poz. 1713 z późn. zm.), zwanej dalej *Kpw*.

Na podstawie wskazanych powyżej przepisów prawa funkcjonariusze Policji, po ujawnieniu popełnienia wykroczenia, podejmują czynności zmierzające do zastosowania takich środków represji wobec sprawcy, by miały one charakter prewencyjny oraz skutecznie zapobiegały popełnianiu wykroczeń, a także powstawaniu zjawisk kryminogennych w przyszłości.

Jednocześnie należy nadmienić, że metodyka wykonywania przez Policję czynności związanych z wykrywaniem wykroczeń oraz ściganiem ich sprawców została określona w zarządzeniu Nr 323 Komendanta Głównego Policji z dnia 26 marca 2008 w sprawie *metodyki wykonywania przez Policję czynności administracyjno-porządkowych w zakresie wykrywania wykroczeń oraz ścigania ich sprawców* (Dz. Urz. KGP Nr 9, poz. 48 z późn. zm.).

Stosownie do § 2 ust. 1 ww. zarządzenia, w przypadku gdy policjant ujawni wykroczenie lub uzyska wiadomość o popełnieniu wykroczenia, obowiązany jest podjąć czynności zmierzające do zastosowania wobec sprawcy wykroczenia przewidzianych prawem środków w celu wdrożenia go do poszanowania prawa i przestrzegania zasad współżycia społecznego, uwzględnienia prawem chronionych interesów pokrzywdzonego i w miarę możliwości spowodowania usunięcia skutków wykroczenia. Opisane działanie może polegać na zastosowaniu środków oddziaływania wychowawczego, o których mowa w art. 41 ustawy z dnia 20 maja 1971 r. *Kodeks wykroczeń* (t.j.: Dz. U. z 2015 r., poz. 1094 z późn. zm.), w szczególności poprzez pouczenie, zwrócenie uwagi czy też ostrzeżenie. Jeżeli zastosowanie wskazanych środków

oddziaływania wychowawczego jest w ocenie funkcjonariusza podejmującego czynności niecelowe lub niewystarczające, może on nałożyć grzywnę w drodze mandatu karnego, ewentualnie skierować wniosek o ukaranie do sądu.

W tym miejscu należy wskazać, że nałożenie grzywny w drodze mandatu karnego pozwala na szybkie i skuteczne reagowanie na wykroczenie, niemniej jednak możliwość zastosowania wskazanego trybu postępowania uzależniona jest od spełnienia przesłanek określonych w art. 97 § 1 *Kpw*. Na podstawie ww. przepisu prawa, funkcjonariusz uprawniony do nakładania grzywny w drodze mandatu karnego może ją nałożyć jedynie, gdy:

- schwytano sprawcę wykroczenia na gorącym uczynku lub bezpośrednio po popełnieniu wykroczenia;
 - stwierdzi popełnienie wykroczenia naocznie pod nieobecność sprawcy, a nie zachodzi wątpliwość co do sprawcy czynu;
 - stwierdzi popełnienie wykroczenia za pomocą przyrządu kontrolno-pomiarowego lub urządzenia rejestrującego, a sprawca nie został schwytany na gorącym uczynku lub bezpośrednio potem, i nie zachodzi wątpliwość co do sprawcy czynu,
- w tym także, w razie potrzeby, po przeprowadzeniu w niezbędnym zakresie czynności wyjaśniających, podjętych niezwłocznie po ujawnieniu wykroczenia.

Jednocześnie art. 97 § 3 *Kpw* zobowiązuje policjanta nakładającego grzywnę do poinformowania sprawcy wykroczenia o prawie odmowy przyjęcia mandatu karnego oraz o skutkach prawnych takiej odmowy, które zostały określone w art. 99 *Kpw*.

Przedstawiając powyższe pragnę poinformować, stosownie do stanowiska Komendy Głównej Policji (KGP), że nie istnieje ogólnie ustalona liczba mandatów, jakie policjant powinien nałożyć w trakcie pełnionej służby. Przyjęcie takiego rozwiązania byłoby bowiem sprzeczne z zasadami prowadzenia czynności w sprawach o wykroczenia, kiedy to policjant, uwzględniając wszystkie okoliczności towarzyszące zdarzeniu, osobę sprawcy, motywy działania oraz inne elementy mające wpływ na ocenę jego zachowania, indywidualnie podejmuje decyzję, co do zasadności poprzestania na zastosowaniu środka oddziaływania wychowawczego, tzw. pouczenia, nałożenia grzywny w drodze mandatu karnego czy też skierowania do sądu wniosku o ukaranie.

Ponadto, jak podkreśla KGP, jednym z podstawowych zadań stawianych przełożonym policjantom, jest sprawowanie nadzoru nad pełnioną służbą. Nadzór ten powinien obejmować m.in. sposób korzystania przez funkcjonariuszy z przewidzianych instrumentów prawnych, w związku z ujawnionymi czynami zabronionymi, przez co należy rozumieć również ocenę zasadności stosowania środków oddziaływania wychowawczego. Niewątpliwie nie można jednak dopuszczać do sytuacji, gdy za rażące naruszenie przepisów, powodujące realne zagrożenie dla uczestnika ruchu drogowego, policjant nagminnie będzie poprzestawał na tzw. pouczeniu powodując, że cel kary nie zostaje osiągnięty.

Jednocześnie KGP zwróciła uwagę, że gromadzone przez Policję dane statystyczne dotyczące efektywności pracy funkcjonariuszy nie potwierdzają, aby w ostatnim okresie nastąpił spadek liczby spraw

o wykroczenia, w których policjanci z komórek ruchu drogowego poprzestali na zastosowaniu środka oddziaływania wychowawczego, co mogłoby świadczyć o zaostrzeniu działań represyjnych wobec sprawców wykroczeń w ruchu drogowym. Procentowy udział spraw zakończonych w taki sposób, w okresie od stycznia do listopada 2016 roku wyniósł - 8,6%, natomiast w analogicznym okresie 2015 roku - 8,5%.

Należy również nadmienić, że Komendant Główny Policji podczas wideokonferencji z komendantami wojewódzkimi wskazał, iż skuteczność działań Policji nie może być postrzegana przez pryzmat liczby ujawnionych wykroczeń w ruchu drogowym oraz zastosowanych środków prawnokarnych. W związku z powyższym Komendant Główny Policji wydał dyspozycje, że niedopuszczalne jest wywieranie jakiegokolwiek nacisku na podległych policjantów w zakresie osiąganych w służbie wyników i podkreślił, że działania Policji muszą być adekwatne do zagrożeń zdiagnozowanych w ruchu drogowym.

Reasumując, Policja podczas wykonywania ustawowych zadań ma prawny obowiązek reagowania na wszelkie zachowania zagrażające bezpieczeństwu i porządkowi publicznemu, w tym na ujawnione przestępstwa i wykroczenia. Polecenia z tym związane przekazywane są również policjantom każdorazowo podczas odpraw do służby. Jednak decyzja o zastosowaniu adekwatnych do okoliczności środków reakcji na popełnione wykroczenie jest suwerenną decyzją policjanta ujawniającego taki czyn.

Z poważaniem,
MINISTER
SPRAW WEWNĘTRZNYCH I ADMINISTRACJI
z up. Jarosław Zieliński
Sekretarz Stanu

MINISTER SPRAW WEWNĘTRZNYCH
I ADMINISTRACJI
z up. Jarosław ZIELIŃSKI
Sekretarz Stanu
11. 101. 2017

Otrzymuje:
Sekretariat Prezesa Rady Ministrów w Kancelarii Prezesa Rady Ministrów.

DYREKTOR
Departamentu Porządku Publicznego
Ministerstwa Spraw Wewnętrznych
i Administracji

Andrzej SPRYCHA
ul. Stefana Batorego 5
02-591 Warszawa, Polska
mswia.gov.pl

tel. +48 22 621 20 20
fax +48 22 601 39 88

NACZELNIK
Wydziału ds. Parlamentarno-Rządowych
Biura Ministra MSWiA
Izabella MIROTTA-MURAWSKA

DYREKTOR
Biura Ministra
Ministerstwa Spraw Wewnętrznych
i Administracji
Wojciech STEPIEŃ 3/3

05.04.2017r.